

Historia ya Falsafa

66 Falsafa ya Urekebishaji ya Dewey

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Leo, ningependa tufikirie kuhusu kitabu cha Ujenzi Mpya, kitabu chake cha Ujenzi Mpya katika Falsafa. Natumaini unakipata. Na wiki ijayo, tutaingia katika uzushi na udhanaishi.

Wiki mbili za hilo kabla hatujafanya uchunguzi mwingine. Lo! Hapana, sisemi hivyo kwa ajili yako.

Nasema hivyo kwa ajili yangu. Lo! Mitihani hiyo haichukui muda mwingi kuandika.

Hapana, hazifanyi hivyo. Zinanichukua muda mwingi kuandika kuhusu mitihani yako, ndio. Na kisha tutakuwa na wiki nne zilizobaki, nadhani ni, kuhusu falsafa ya majaribio na uchanganuzi wa karne ya 19 na 20.

Sawa? Sawa, kwa hivyo nadhani ndivyo ilivyo. Sawa, Ujenzi Mpya wa Dewey. Kichwa cha habari ndicho zawadi, sivyoy? Na kwa hivyo, kwa kuzingatia kichwa hicho cha habari, nimeandika vichwa vya habari vya sura zote.

Maoni mawili kuhusu hili, lile, na lingine. Kwa sababu nadhani anaendelea kueleza mada ya kichwa cha habari kwa ujumla katika kitabu chote. Anazungumzia falsafa ambayo imekuwa ya kawaida na anachofikiri inapaswa kuwa.

Na vivyo hivyo kuhusu kila eneo la uchunguzi wa kifalsafa. Na hivyo unapata mitazamo hii miwili. Lakini nadhani ni muhimu kutambua kwamba msingi wa kutokubaliana kwake na kile ambacho falsafa imekuwa ni mtazamo tofauti sana wa asili ya mwanadamu kuliko katika mila ya kitamaduni.

Baada ya yote, falsafa ya kitambo ilikuwa kiini badala ya mchakato katika metafizikia yake. Hiyo ni kusema, kitu kisichobadilika, kisichobadilika kwa ubora ni msingi wa kila kitu. Na kwa hivyo katika kuzungumza juu ya asili ya mwanadamu, kiini cha msingi, bila shaka, ni kitu hicho au vitu hivyo vinavyounda mwanadamu, kwa msisitizo juu ya kitu pekee au mwili, kitu, na sifa, kazi zake.

Sasa, unapobadilika kutoka mtazamo huo wa dutu hadi mtazamo wa mchakato, inaweza kuwa vigumu kuusema kwa Kiingereza ambao umeundwa kama lugha kwa mawazo ya dutu, lakini ukweli ni kwamba mwanadamu ni mchakato, si dutu, hatimaye. Kwamba ikiwa tutaelewa asili ya mwanadamu na kutekeleza mtazamo wa asili ya mwanadamu katika falsafa, kwanza kabisa, tuna kumfikiria mwanadamu

kama mchakato wa uzoefu. Sasa, ukisema, kwa nini uzoefu? Jibu, nadhani, ni mara mbili.

Moja, kutoka kwa mtazamo wa majaribio, tunawezaje kuzungumza kuhusu utambulisho binafsi ikiwa sivyo, kama ilivyo katika utamaduni wa majaribio kurudi kwa John Locke, kwa upande wa jinsi kumbukumbu ya yaliyopita na matarajio ya wakati ujao yanavyotambuliwa ndani ya uzoefu wa sasa? Kwa hivyo ni suala la uzoefu ambalo kwa nguvu yake tuna utambulisho wowote ambao tunaujua. Hilo, ukipenda, ni sababu ya kiepistemolojia. Lakini, bila shaka, sababu nyingine ni kwamba katika utamaduni huu wa Hegelian, ambapo, kufuatia Kant, ufahamu wa binadamu ni lenzi ambayo kila kitu kinaeleweka, na utamaduni wa Hegelian, pamoja na kufunuliwa kwake kwa ufahamu katika mchakato wa historia, utaelezeaje mchakato wowote wa mageuzi? Na kwa vile Dewey ni, kama tulivyoona mara ya mwisho, mwanaviumbe wa mageuzi, mchakato wa maendeleo ya mageuzi ni mchakato mpana wa uzoefu.

Na hakika, kwa mwanadamu, maisha ni uzoefu. Kwa kweli, inavutia kwamba katika siku zetu kuna matumizi maarufu ya neno uhalisia, ambayo yanafanya iwe vigumu kwa wanafunzi wa mwanzo, ninaona, kuelewa metafizikia ni nini. Kwa sababu matumizi maarufu ya neno uhalisia ndiyo yaliyo halisi katika uzoefu wangu, badala ya yaliyo halisi yenyewe .

Unaelewa tofauti? Metafizikia inahusika na jambo lenyewe, uhalisia . Lakini uhalisia umekuja kumaanisha uhalisia wa uzoefu wangu. Naam, hiyo ni sehemu ya harakati hii yote ya mawazo kutoka kwa mila ya Wajerumani ya karne ya 19 hadi, ndio, tutaiona katika udhanaishi na kadhalika, lakini hakika katika Whitehead na Dewey.

Kwa hivyo mwanadamu anapaswa kueleweka kwa upande wa dhana hii ya uzoefu, dhana tajiri sana ya uzoefu, tajiri zaidi kuliko dhana nyembamba ya mwelekeo mmoja ambayo John Locke anayo. Imeundwa kwa mawazo rahisi. Nzuri zaidi kuliko hiyo.

Lakini unapoanza kuikaribia asili ya mwanadamu katika suala la uzoefu, basi inaeleweka kwamba atasema kwamba wanadamu kwanza kabisa ni viumbe vya matamanio badala ya akili. Kwa sababu uzoefu halisi huja ukiwa umejawa na mwelekeo wa kihisia. Pamoja na mitazamo ya hisia kuelekea yaliyopita, ya sasa, na yajayo.

Jambo zima. Sasa ongeza hilo kwenye saikolojia yake ya utendaji kazi ambayo tulikuwa tunaizungumzia, na unaweza kuona kwamba kwa vyovyote vile, mawazo yatakuwa tu kazi ya kiumbe hai cha kibioolojia katika kukabiliana na uzoefu, ambao mwanzoni unatokana na kisaikolojia, na mwanzoni una hisia. Kwa hivyo, dhana tofauti sana ya mwanadamu kuliko ile ya roho ya busara inayokaa ndani ya mwili wenye kiini fulani kilichowekwa kwa asili ya mwanadamu, na kadhalika.

Tofauti sana. Kwa hivyo katika sura ya kwanza anaweka hilo katika kurasa za kwanza za nusu dazeni. Ukitaka, kama msingi wa kitabu kizima.

Na kisha anaendelea kusema kwamba falsafa ya zamani ni moja iliyounganishwa kama mafundisho ya kinadharia kwa sababu ilitokana na tamaa. Tamaa ndiyo neno kuu. Unaona, falsafa, mafundisho, imani za maadili hutokana na hamu ya kuimarisha, kuhifadhi yaliyopita.

Ili maadili yaliyofanikiwa hapo awali yaendeleee. Na hivyo ni kama tunataka historia iliyokauka haraka na ipasavyo falsafa ya misimamo tuli, isiyobadilika. Tunachohitaji kufanya ni kutambua kwamba uzoefu ni jambo linaloendelea, maisha ni jambo linaloendelea, na falsafa si kuwa seti ya mafundisho bali ni mtazamo wa kutafakari kuhusu uzoefu na matamania na migogoro ya matamania na vitisho kwa kile tunachotamani.

Kwa hivyo falsafa kwa Dewey ni mtazamo zaidi, mtazamo wa kifalsafa, ukipenda, kuliko seti yoyote ya mafundisho. Ndiyo maana ninapomzungumzia Dewey kama mwanaasili wa mageuko na kumhusisha na uasili wa kimetafizikia pamoja na uasili wa kimbinu, mimi hufanya hivyo kwa aina ya kusita katika dhamiri yangu ya kifalsafa kwa sababu hataki kudhaniwa kuwa na seti ya mafundisho thabiti. Lakini bila shaka anafanya hivyo.

Mojawapo ni uasili wake wa mageuko, na nyingine ni saikolojia ya utendaji, na kadhalika. Kwa hivyo hiyo ndiyo dokezo la kwanza kujitokeza hapo. Jisikie huru kutoa maoni, kujibu, kuuliza, au kutoa maoni kuhusu hili ninapozungumza.

Chini ya ukurasa wa tano, anasema tunahitaji kutambua kwamba ufahamu wa kawaida wa mtu wa kawaida, ndicho anachokitaka, ufahamu wa kawaida wa mtu wa kawaida, uzoefu, unaona, ulioachwa peke yake, ni kiumbe wa matamania. Ufahamu ni kiumbe wa matamania badala ya utafiti wa kiakili, uchunguzi, au uvumi. Huacha kuamilishwa kimsingi na matumaini, hofu, na kadhalika tu anapopitia nidhamu ambayo si ya kawaida kwa asili ya mwanadamu.

Ambayo, kwa mtazamo wa asili, ni bandia. Na hivyo basi uzushi wa falsafa ya kitambo. Sawa, vipengele vya kihistoria katika sura ya pili, mapitio yake ya baadhi ya vipengele vya kihistoria katika kujenga upya falsafa, mtazamo miwili ya maarifa.

Ambapo ile ya zamani, ambayo anaifuatilia kwa watu kama Aristotle, ni jaribio la kupata ukweli usiobadilika kuhusu kiini kisichobadilika. Na unafanya hivyo, bila shaka, kwa kufupisha kutokana na uzoefu badala ya kufanya kazi na uzoefu. Unafupisha kutoka humo kiini cha spishi.

Na fanya hoja za msingi kutokana na ujuzi wako wa kanuni hizo za kwanza, fikiria kwa undani. Kwa hivyo hiyo ndiyo aina ambayo maarifa huchukua. Lakini aina nyingine ya

maarifa ndiyo iliyoanzishwa na Francis Bacon kwa kauli yake ya kawaida kwamba maarifa ni nguvu.

Sio kutafakari kiini, bali nguvu. Sio ujuzi wa yasiyobadilika, bali kujua jinsi ya kuleta mabadiliko. Kujua jinsi ya kutumia nguvu ya kubadilika.

Na hiyo ndiyo njia kubwa ya maji, tofauti hiyo. Ushahidi wa zamani unaohitajika. Upya ni baada ya ugunduzi.

Na kwa hivyo kile Dewey anachokiona ni upanuzi wa maono ya Baconia ya manufaa ya maarifa katika kutupa nguvu ya kubadilisha mambo. Upanuzi wa hilo kwa sayansi asilia ulikuwa maono ya Bacon. Unaweza kukumbuka aliandika kazi inayoitwa The New Atlantis.

Ambayo ilikuwa maono yake ya utopia ya kisayansi. Ambayo alifikiri malkia wake, Elizabeth I, angepaswa kuifurahia sana. Lakini aliandika jambo hilo la utopia ya kisayansi.

Naam, kile Dewey anataka uone ni aina ile ile ya nguvu iliyotolewa katika mabadiliko ya uzoefu wa binadamu. Sasa kwa sayansi ya kijamii, kwa sayansi ya binadamu. Na kwa hivyo, wazo lake ni kwamba mbinu za kutatua matatizo, ambazo mantiki yake mpya inaziendeleza, kama tulivyotoa maoni mafupi wakati uliopita, uwezo wa maarifa wa kutatua matatizo unaweza kutumika kwa hali ya binadamu.

Kuhusu matatizo ya kijamii, masuala ya kisiasa, na matatizo ya kimataifa. Sasa anaandika haya hasa kati ya vita viwili vya dunia. Kati ya 1918 na 1940.

Kwa hivyo anafikiria kuhusu mdororo wa kiuchumi. Anafikiria kuhusu maendeleo ya ujamaa katika ulimwengu wa Magharibi. Na kuonekana kwa udikteta wa kikomunisti katika Umoja wa Kisovieti.

Kwa maneno mengine, misukosuko mikubwa katika mfumo wa zamani. Kisiasa, kiuchumi, na kubadilisha uso wa angalau Ulaya. Anatambua mivutano ya kisiasa.

Na ndoto ya zamani kwamba Vita vya Kwanza vya Dunia vilikuwa vita vya kukomesha vita vyote. Unajua, kutoka hapa mwishoni mwa karne ya 20, tunatabasamu kwa namna fulani. Ninaona tabasamu kwenye nyuso zenu niliposema hivyo.

Vita vya kukomesha vita vyote. Angalia jinsi ilivyokuwa. Ana wasiwasi, unaona, kuhusu utatuzi wa matatizo.

Utatuzi wa migogoro. Sasa, unaona, wazo la utatuzi wa migogoro ni mojawapo ya mambo muhimu katika nyanja fulani za sayansi ya siasa. Kuna baadhi ya watu wanaofafanua sayansi ya siasa kama sayansi ya kutatua migogoro.

Huu ni ufafanuzi wa siasa wa John Dewey. Siasa zilikuwa maadili yanayotumika. Lakini kutokana na kuwa sayansi ya kijamii, na sayansi ya kijamii ikichukuliwa na mitazamo ya maarifa ya wanamuziki wa vyombo vya muziki, kama vile ya Dewey, unaona inakuwa si tawi la maadili yanayotumika isipokuwa kwa maana ya maadili ya wanamuziki wa vyombo vya muziki wa Dewey.

Njia ya kutatua matatizo. Kwa hivyo mambo ya kihistoria yanajitokeza wakati huo. Na ukiangalia ukurasa wa 43, unaweza kuona jinsi anavyoelezea.

Juu ya 43 katika lugha ya Bacon. Ingawa tumefanikiwa kiasi katika kupata udhibiti wa maumbile kupitia sayansi. Tazama mapinduzi ya kiteknolojia.

Sayansi yetu bado haijafikia kiwango ambacho amri hii inatumika kimsingi kwa ajili ya kupunguza hali ya binadamu. Matumizi kama hayo hutokea, lakini ni ya bahati mbaya. Kikwazo hiki kinafafanua tatizo maalum la ujenzi mpya wa kifalsafa kwa sasa.

Kwa hivyo yuko wazi kuhusu aina hiyo ya kitu. Na anachotaka, bila shaka, ni kwamba mabadiliko katika jamii yanapaswa kuanzia uwekezaji fulani katika kanuni za milele na za ulimwengu wote na zisizobadilika hadi maendeleo ya njia maalum za kutatua hali za matatizo zinapojitokeza. Kitu cha dharura, badala ya kitu kingine chochote.

Maadili ya hali yanayotumika katika sera za umma. Sababu ya kisayansi inayoongoza ujenzi huu, sura ya tatu, ni mitazamo miwili ya ulimwengu wa asili. Mitazamo miwili ya asili.

Ni nini kimekuwa kikiendelea katika historia ya sayansi asilia kinacholeta tofauti? Na hapa ndipo anapoweka wazi kukataa kwake nadharia ya maumbo yasiyobadilika ambayo yalitujia kutoka kwa Plato na Aristotle. Nadharia ya maumbo, ambayo hutafsiri kuwa uthabiti wa spishi. Miisho isiyobadilika.

Anachokiita ulimwengu uliofungwa. Tuseme ulimwengu wenye uwezo uliobainishwa tayari. Uwezo uliobainishwa.

Imefungwa. Badala ya kuwa na sehemu iliyo wazi, chochote kinawezekana. Kwa bahati mbaya, ni sambamba ya kuvutia katika Dewey na kile utakachopata katika Sartre.

Ikiwa Mungu amekufa, chochote kinawezekana. Ikiwa hakuna malengo yaliyowekwa, chochote kinawezekana. Ikiwa hakuna maumbo yaliyowekwa, chochote kinawezekana.

Na kwa maana hiyo, kuna kufanana kati ya aina ya kitu ambacho Jean-Paul Sartre alikuwa akifanya nchini Ufaransa. Na muda mfupi kabla yake, kwa njia isiyo na

madhara zaidi, Dewey alikuwa akifanya Amerika. Dewey ni aina ya mwenzake wa Marekani wa kile kilichokuwa kikiendelea barani katika udhanaishi.

Kama una ulimwengu usio na thamani, basi tunapaswa kuunda maadili . Na kuna maana ambayo Dewey anasema kitu kile kile kwa njia yake maalum ya upigaji ala . Kwa hivyo basi, toleo la kisasa kwa kuzingatia nadharia ya Darwin ya uteuzi wa asili ni kwamba hakuna spishi zisizobadilika.

Hakuna maumbo yasiyobadilika. Huu ni mchakato wa mageuzi usio na mwisho. Ulimwengu ulio wazi badala ya ule uliofungwa.

Na hiyo ina maana, bila shaka, kwamba hakuna uongozi wa kibepari. Hakuna sheria ya asili kama msingi wa busara ya majaji. Hakuna sheria ya asili.

Miisho huwa ni miisho ya hali inayojitokeza katika hali ya tatizo, ikiwa na nafasi ya mabadiliko ya mara kwa mara ya mageuzi. Kwenye ukurasa wa 70, anasema katikati ya ukurasa kwamba fomu na miisho thabiti huashiria mipaka iliyowekwa ya mabadiliko. Wanafanya juhudi zote za kibinadamu za kuzalisha na kudhibiti mabadiliko isipokuwa ndani ya mipaka finyu.

Wanazuia uvumbuzi wa kibinadamu wenye kujenga kwa nadharia inayowalaani mapema kushindwa . Haikuwa hadi malengo maalum yalipoondolewa kutoka kwa maumbile ndipo madhumuni yakawa muhimu kama vipengele katika akili za wanadamu vinavyoweza kuunda upya uhai. Sina uhakika kama hilo ni sahihi kihistoria kwa sababu inaonekana kwangu kuna mabadiliko mengi yanayoendelea katika utamaduni wa Thomistic pamoja na sababu za mwisho walizonazo.

Biashara nzima ya asili na neema inabadilika hadi kufikia malengo yanayofaa. Lakini usomaji wa Dewey wa hali hiyo ni wazi kabisa . Naam, hapo ndipo unapopata mambo ya kihistoria, kwa kweli, katika sura hizo tatu za kwanza.

Na kiasi hicho, nadhani, kinapita bila shida yoyote. Sura ya nne, yenye kichwa, Dhana Zilizobadilika za Uzoefu na Sababu. Ndiyo, kimsingi anazungumzia mabadiliko katika uelewa wa uzoefu.

Na kwenye kurasa za 83, 82, 83, na 84, hili linaangaziwa zaidi. Anaonyesha kwenye 82, mwanzo wa aya mpya, kwamba uelekeo wa bahati ulikuwa wa kuvunjika kwa nia. Sasa, wakati huu wiki iliyopita, tulikuwa tunasoma kifungu kutoka kwa Whitehead kilichosema jambo lile lile.

Unakumbuka kwamba Whitehead alisema kwamba mawazo ya uzoefu, uzoefu wa bahati, yalikuwa ya kutenganisha na pia ya kupinga. Ilikuwa ya kutenganisha, na anataka iwe ya kupinga na pia ya kutenganisha. Hiyo ni kusema, mawazo ya Locke ni ya atomiki, yametengwa, kila moja ni kisiwa chenyewe , bila uhusiano wa ndani.

Mahusiano yote ni ya nje, yanatengana. Na Whitehead anabishana kwa ajili ya mahusiano ya kujitetea, ambapo moja kwa kawaida huongoza kwa jingine. Kuna mahusiano ya ndani.

Naam, Dewey anasisitiza kimsingi hoja ile ile, kwamba katika uzoefu halisi , hakuna atomi za uzoefu zilizotengwa. Kuna mwendelezo. Kuna uhusiano wa ndani .

Kwa hivyo katika Locke, inagawanyika. Hume anaibua maswali kuhusu uhalisia wa hilo. Na chini ya 83, anaanzisha mambo mawili ambayo yamewezesha dhana mpya ya uzoefu.

Moja, jambo la msingi, ni mabadiliko katika hali halisi ya uzoefu kama unavyoishi . Anarudi kwenye hilo kwenye 86, lakini anaendelea. Nyingine ni maendeleo ya saikolojia inayotegemea biolojia.

Kwanza kabisa , anaelewa hiyo katika aya zinazofuata. Ambapo anasema kwamba athari ya maendeleo ya biolojia ni kwamba pale palipo na uhai, pana shughuli.

Shughuli inayoendelea, inayoendana na mazingira, na si ya utulivu. Na kwa hivyo kuna mwendelezo mwingi wa kisababishi unaonyeshwa katika uzoefu. Uzoefu, ulio juu ya 86, unakuwa jambo la kufanya kimsingi.

Kiumbe hakisimami, kama Macorber , kikisubiri kitu kitokee. Je, dokezo hilo la kifasihi limekupotea? Bw. Macorber, unasubiri kitu kitokee kila wakati? Huyu ni Dickens. Na kwa maisha yangu, nasahau, je, ni Oliver Twist au David Copperfield? David Copperfield.

Bw. Macorber, kila wakati anasubiri kitu kionekane. Kama Macorber . Kiumbe hakisimami karibu na Macorber , kila wakati anasubiri kitu kionekane.

Haingoji bila kufanya chochote na bila kufanya kitu kijivutie. Inafanya kazi kulingana na muundo wake katika mazingira yake. Na hivyo unapata uhusiano uliojengewa ndani kwa sababu sisi ni viumbe vya tamaa katika mwendelezo wa kibiolojia.

Unaona ? Naam, basi ana matokeo hayo ya uzoefu wa kibiolojia, ambayo yanafuata mkondo huo na ni mwendelezo zaidi kuliko mtazamo wa atomiki ulivyofanya uonekane. Na linapokuja suala la kuzungumzia hoja kwenye ukurasa wa 95, katikati ya ukurasa, hoja ilitakiwa kuwa tofauti na uzoefu, ikitutambulisha kwenye eneo bora la ukweli wa ulimwengu. Akili, kama kitivo cha Kantian kinachotambulisha ujumla na utaratibu, inatufanya tuwe na ulazima zaidi .

Uumbaji usio wa lazima wa wanaume waliozoea desturi za kitamaduni na istilahi zilizofafanuliwa. Kwa hivyo anakataa dhana hiyo na badala yake anazungumzia

mapendekezo halisi yanayotokana na yaliyopita yaliyotumika kama malengo na mbinu za ujenzi mpya maalum unaojaribiwa kwa mafanikio na kushindwa. Huo ndio mawazo ya busara yanayotokea katika mchakato wa uzoefu tunapokuja na mawazo ya kutatua hali za matatizo.

Kwa hivyo aina ya sababu anayotaka ni akili ya kutatua matatizo. Anaweza kutoa mawazo kutoka kwa mfuko wa uzoefu, kuchagua yale yanayofaa kwa hali ya tatizo, awezayo kupitia majaribio ya mawazo, labda majaribio ya waziwazi, na kisha kuweza kuthibitisha kwa uzoefu kama yatafanya kazi au la. Kwa maneno mengine, aina ya akili ambayo ni muhimu kwa ajili ya kuleta mabadiliko.

Kwa ajili ya kuleta mabadiliko. Kwa hivyo dhana nzima, tofauti. Sasa, unaweza kuona kwa dhana hiyo iliyobadilika ya uzoefu kwa nini dhana yake ya elimu ilikuwa tofauti sana.

Kwa sababu sasa hujaribu kuwafundisha watu sanaa ya dialektiki au ya kufikirika. Plato, Aristotle. Dialektiki au kufikirika inahitajika kwa ajili ya kuelewa ukweli wa milele.

Unaona? Kanuni za ulimwengu wote. Hapana. Badala yake, unachofanya ni kujaribu kukuza ndani ya watu aina ya akili ya vitendo ambayo inaweza kupata kitu kinachowezekana kufanya wakati hali ya tatizo inapotokea.

Ututuzi wa matatizo, unaona. Na ndivyo ilivyokuwa kwa kile kinachoitwa elimu ya kimaendeleo. Kwa hivyo, kwa hakika darasani ni hali ambayo, kadiri hali za matatizo zinavyotokea, watu wako huru kuchunguza hazina ya mawazo ambayo yanaweza kuwa katika vitabu darasani au katika uzoefu wa watu wenyewe, na kupata njia zinazofaa za kushughulikia hali hiyo.

Badala ya aina ya utaratibu wa jaribio la kukuza uwezo wa kiakili, ambao unaweza kufupisha na kufanya kazi kimantiki kutoka kwa vitu vilivyofupishwa. Kwa hivyo dhana mbili tofauti. Thamani ya urithi wa kujifunza iko katika kutajirisha mfuko wa uzoefu wa kibinadamu ambao unaweza kutegemea katika hali za shida.

Kwa roho ya msemu kwamba anayepuuza yaliyopita atarudia makosa ya yaliyopita. Lakini unaona, sababu ya kuchunguza yaliyopita si kuelewa ukweli fulani wa milele kuhusu asili ya mwanadamu au historia bali ni kuwa na rasilimali kwa ajili ya wakati ujao. Sawa.

Kisha Sura ya 5, ambayo nadhani ilikuwa sura ambayo niliacha na kusema huhitaji kuisoma. Je, niko sahihi katika hilo? Ndiyo, nilisema sura ya 1 hadi 4. Naam, unajua, kwa kipimo kizuri, soma Sura ya 5. Ubora wa rehema haujapunguzwa. Sikutaka kulazimisha sana.

Lakini, unajua, baada ya kusoma mengine yote, unaweza kupitia hili haraka sana. Anachofanya ni kukataa tu mgawanyiko wa Plato wa wazo bora na halisi. Mgawanyiko wa Plato wa wazo bora na halisi.

Tumebainisha kwamba Dewey na Whitehead wote wana subira sana na dhana zote mbili za kitamaduni. Akili na mwili, halisi. Bora na halisi.

Unaona. Hoja yake ni kwamba hakuna ulimwengu wa Plato wa maadili yasiyo na mipaka. Unaona.

Maadili ya milele yasiyobadilika. Hapana. Maadili hutokea tu matatizo yanapotokea.

Bora ni suluhisho la tatizo unalotaka. Unaona. Na kwa hivyo hufikirii kuhusu bora hiyo hadi suluhisho litakapohitajika.

Na kisha kuna wazo bora ambalo ni thamani unayotafuta. Maadili ni maadili yanayotokea katika muktadha wa hali za matatizo. Kwa hivyo kuna mwendelezo wa thamani ya ukweli, jinsi anavyosema.

Hapa ndipo anapoachana na si tu uwili wa Plato bali pia uwili wa Mwangaza wa ukweli na thamani. Unaona, kuishi katika ulimwengu usio na thamani. Maadili ni aina ya mawazo ya nje.

Hapana, sivyo kwa Dewey. Huenda asili yenyewe ni ulimwengu usio na thamani. Lakini uzoefu wetu si usio na thamani.

Uzoefu wetu kimsingi ni wa matamanio . Na ikiwa kuishi kunatishiwa, basi wazo la kuishi linazingatiwa. Linathaminiwa.

Unaona. Na kwa hivyo, kuna mwendelezo kati ya ukweli na thamani, ingawa hakuna maadili ya milele, yasiyobadilika. Mwendelezo uko katika mchakato wa uzoefu.

Naam, hiyo ndiyo mada ya kile ambacho husomi. Sura inayofuata, nambari sita, mitazamo miwili kuhusu mantiki. Sawa, mantiki ya zamani ilikuwa rasmi.

Ilikuwa ya kutolea nje. Mantiki mpya ni ya uzoefu. Naam, anaiita ya majaribio.

Ndiyo, ni mbinu ya kisayansi. Aina ya mantiki imepangwa, bila shaka, kwa mpangilio. Aina ya muundo wa mawazo unaohitajika kwa ajili ya kutatua matatizo.

Hiyo ndiyo maana ya mantiki anayotumia. Kufikiri kwa majaribio. Inaanza kwa kuchunguza tatizo ni nini.

Kwa kutambua kilicho hatarini. Maadili yanayojitokeza. Maadili yanayotishiwa.

Thamani zinazoweze kana. Na kisha mawazo huibuka. Mawazo ni nini? Loo, si mawazo rahisi ya sifa za ziada, nk.

Hapana. Mawazo ni dhana tu. Ili unapokuwa katika hali ngumu, na unasema, nina wazo la jinsi ya kutoka katika hili, hilo ndilo wazo tunalotaka.

Wazo ni mpango tu wa utekelezaji. Tunaweza kufanya nini kulihusu? Hilo, ukipenda, ni matumizi ya kawaida. Hisia ya wazo.

Na kwa hivyo muundo wa mawazo, unaona, unahusu mawazo ambayo ni dhana tu badala ya dhana zisizobadilika, mafundisho ya kinadharia. Mawazo ambayo ni vyombo tu. Yana thamani ya ala.

Hazina thamani ya ndani. Si kweli ya ndani. Kwa hivyo mjadala wa James kuhusu ukweli kama thamani ya pesa taslimu unatumika kikamilifu hapa.

Ni thamani ya pesa taslimu katika hali uliyopo ambayo ni muhimu. Na ukweli, ipasavyo, si ulimwengu fulani usiobadilika. Badala yake unahusiana na tamaa iliyoridhika. Hiyo ni kusema, wazo linaweza kuzingatiwa kuwa kweli ikiwa linafaa katika kukidhi tamaa zilizopo katika hali fulani.

Na kwenye kurasa za 155 hadi 157, kiini cha hilo, chini ya 157, wacha nisome sehemu hii, ukweli kama matumizi unamaanisha huduma katika kutoa mchango huo tu katika upangaji upya na uzoefu, yaani, kuzoea mazingira, kutoa mchango huo tu katika upangaji upya ambao wazo linadai kuwa linaweza kutoa. Ufanisi wa barabara haupimwi kwa kiwango ambacho inajipatia manufaa kwa madhumuni ya mhalifu wa barabarani bali kwa kama inafanya kazi kama barabara, kama njia ya usafiri rahisi na mzuri, na hivyo kwa ufaafu wa wazo. Ni dhana tu.

Na ukweli wake hupimwa kwa kama ni dhana muhimu. Kwa ufupi. Sasa, aina hiyo ya usuli ni muhimu, kwa kweli, kwa ajili ya kufikia sura ya ujenzi wa maadili, na hapa kuna mambo madogo ambayo nadhani tunapaswa kuyaangalia kwa makini.

Kwanza, matumizi yake ya neno matumizi katika kuzungumzia mawazo yanaweza kukushawishi kusema kwamba Dewey ni aina ya matumizi ya kawaida, lakini angekataa kabisa pendekezo hilo. Sasa kwa nini? Naam, unaona, matumizi ya kawaida ni matokeo ya matumizi ya kawaida. Ujasusi uliojenga maarifa na kuamua cha kufanya katika siku zijazo, lakini ukajenga kwa msingi wa jumla za majaribio zilizopita.

Ili uweze kutengeneza sheria za maadili kwa ajili ya mtu anayetumia wakati mwingi, unatengeneza sheria za maadili kulingana na kile ambacho uzoefu wa zamani umekufundisha kuhusu kuongeza furaha, au chochote kile kizuri, kwa idadi kubwa ya

watu. Lengo la maarifa ni yaliyopita, hata unapojaribu kutarajia yajayo. Sasa, kwa Dewey, lengo la maarifa daima ni yajayo, si yaliyopita.

Kwa hivyo unachotaka ni maarifa ya wakati ujao. Sasa, unapataje maarifa ya wakati ujao? Katika mfumo wa dhana tu. Unaona ? Katika mfumo wa dhana tu.

Sasa, kwa hakika, uzoefu wa zamani unaweza kupendekeza dhana hiyo, lakini kumbuka kwamba kila hali ya tatizo itakuwa tofauti kidogo na hali nyingine yoyote ya tatizo. Hazungumzii sheria za jumla kwa idadi kubwa ya furaha ya watu. Husemi sheria za jumla kulingana na jumla za majaribio hapo awali.

Hapana. Anashughulikia tatizo jipya. Na kujaribu kujua nini kitakuwa matokeo ya vitendo ambavyo tunaweza kufanya katika siku zijazo.

Na kwa hivyo maarifa unayotaka si ya jumla ya majaribio ambayo unapata kitu, bali ni dhana ambayo, ndio, imependekezwa, si imetolewa, imependekezwa na uzoefu uliofadhiwa kutoka zamani. Lakini kutokana na dhana hiyo, unaweza kubaini kinachoweza kutokea ikiwa dhana hiyo ni kweli. Lakini hujui kama ni kweli.

Kwa sababu ni kweli kuhusu, ikiwa ni kweli hata kidogo, kuhusu wakati ujao. Kwa hivyo huu si mbinu ya matumizi. Kwanza, unaelekezwa kwa wakati ujao badala ya wakati uliopita.

Pili, inaelekezwa kwenye hali maalum ya kipekee badala ya jumla kuhusu jambo zuri la hali ya juu . Furaha ya idadi kubwa ya watu. Au chochote kile, unaona.

Na tatu, si maadili ya sheria kwa vyovyote vile. Haitakuwa maadili ya sheria kwa vyovyote vile. Lakini badala ya jinsi ya kutatua mgogoro huu.

Je, hawakuwa wakitumia, je, wataalamu wa empiric hawakuwa pia wakitumia nadharia walipokuwa wakifanya utafiti wao wa kisayansi? Kwa mfano, hata katika karne ya 17? Ndiyo, lakini unaona, anazungumzia kuhusu kufikiri kwa kutatua matatizo. Ambapo msisitizo uko kwenye ujuzi wa wakati ujao. Sasa, matumizi ya maarifa ya wakati uliopita yanafanya hivyo kuhusiana na wazo fulani lisilobadilika ambalo linaanzia zamani hadi wakati ujao.

Idea hiyo isiyobadilika ni chochote kile ambacho mtetezi wa matumizi maalum akilini anakifafanua kama kheri ya juu zaidi kwa idadi ya juu ya watu. Ikiwa ni Mill pamoja na raha yake, ni raha ya juu zaidi ya idadi ya juu ya watu. Kwa kile tunachokiita mtetezi wa matumizi bora, inaweza kuwa kheri ya juu zaidi ya aina tajiri zaidi kuliko hiyo.

Lakini daima kuna dhana hii ya mwisho uliowekwa, wema wa hali ya juu zaidi, ambayo inatumika katika siku za nyuma na zijazo. Una mwendelezo huo. Sasa, kwa Dewey, huna mwendelezo huo.

Hakuna mwisho wa juu zaidi. Thamani zinategemea hali. Bidhaa zinategemea hali.

Kwa hivyo, katika kushughulikia suala fulani linalojitokeza kuhusu wakati ujao, halina kiwango hicho cha mwendelezo kutoka wakati uliopita. Mwisho ni tofauti. Ndiyo, bwana? Hapana, subiri kidogo.

Hazungumzii kuhusu ugunduzi wa kisayansi katika hatua hii. Anazungumzia mawazo ya kimaadili. Sawa.

Hii ni sura inayohusu dhana za maadili. Na ninachofanya ni kujaribu kutofautisha maadili ya matumizi, ambayo unaweza kumtambulisha nayo usipokuwa mwangalifu, maadili ya matumizi kutoka kwa aina ya maadili ya hali ya Dewey. Mtumiaji wa matumizi, nambari moja, anaangalia yaliyopita.

Mtumiaji wa manufaa, nambari mbili, ana maadili yasiyobadilika hadi siku zijazo, ambayo yanatafsiriwa kuwa sheria za jumla. Lakini si Dewey katika mojawapo ya hoja hizo. Sawa.

Jambo lingine katika sura hii ya ujenzi wa maadili ni maoni anayotoa kuhusu tatizo la uovu. Na hili kwa roho ile ile ya vitendo, anasema tatizo halisi la uovu si la kinadharia, bali la vitendo. Sio tatizo la kimantiki.

Unawezaje kufanya uwepo wa uovu usio na kusudi, uovu unaoonekana kutokuwa na kusudi, uendane kimantiki na uwepo wa Mungu ambaye ni mwema, mwenye hekima, na mwenye nguvu kabisa? Hilo ndilo tatizo la kimantiki. Hapana, tatizo halisi la uovu ni la vitendo. Tunaweza kufanya nini kulihusu? Turudi kwenye hali za matatizo.

Kwa hivyo havutiwi na mijadala na uelewa wa kinadharia. Kwa Dewey, hizo hazina umuhimu. Kwa nini hazina umuhimu? Angalia neno hilo.

Haina maana kwa sababu ya nadharia ya maana ya vitendo. Neno lisilo na maana linamaanisha kutokuwa na maana kivitendo. Unaona ? Thamani ya pesa taslimu haipo.

Kwa hivyo, nadhani nilitaja hili Jumatatu, nikitofautisha katika kufikiria kuhusu utendakazi, Dewey akijumuisha, nadharia ya utendaji ya maana, kwamba maana ya wazo inapatikana katika matokeo yake ya vitendo. Jaribio la ukweli, kwamba ukweli wa nadharia unaweza kujaribiwa kwa majaribio. Na ufafanuzi wa ukweli ni kwamba ukweli si kitu kingine ila uwezo wa kufanya kazi.

Na tatizo ni kile ambacho mtu amekiita hakuna kitu cha siagi. Katika ufafanuzi wa maana na ufafanuzi wa ukweli. Hakuna kitu cha siagi katika ufafanuzi wa maana na ufafanuzi wa ukweli.

Sawa, huo ndio muhtasari wangu mfupi wa kitabu cha Dewey. Maoni, maswali? Je, unaona ni rahisi kusoma? Nadhani ni rahisi zaidi tangu kabla ya Kant. Unaniangalia, angalia kwa mshangao.

Ndiyo, si vigumu. Lazima uizoea mtindo wake. Anaandika kwa Kiingereza badala ya Kijerumani, lakini mtindo wake ni kama wa Hegel.

Kwa maana kwamba si mawazo ya mstari yanayosonga hatua kwa hatua kutoka pendekezo moja hadi jingine, kama unavyoona katika, tuseme, Locke au Hume. Ni mawazo ya lahaja zaidi. Kuchukua dhana na kuifungua katika aina ya mtindo wa nadharia-kinyume-usanisi.

Kwa hivyo ni suala la kufichua dhana kwa kulinganisha nadharia ya zamani na kinyume cha mpya. Unaelewa? Na kwa hivyo kuna marudio mengi. Mara nyingi mwanzoni mwa sura moja, utapata mwanzoni mwa sura moja, anarudia yote aliyoyafanya katika sura zilizopita na kisha anasonga mbele kwa mzunguko mwingine.

Ni kana kwamba mawazo yake yanaenda hivi, ambapo kila sura inasonga mbele kidogo, lakini kwa kuanza tu kwa kurudia yaliyopita. Ukishazoea mtindo huo, anasoma haraka sana. Hebu tuone.

Neno moja kuhusu utendakazi leo. Dewey alifariki miaka ya 1950, lakini utendakazi unaendelea kuwa na ushawishi katika kazi za kisasa. Na unaupata kwa watu kadhaa .

Wawili ambao nadhani nilisema tutazingatia , mmoja ni WV O'Quine huko Harvard, ambaye ana kitabu kidogo kinachoitwa Mtandao wa Imani. Mtandao wa Imani. Ambapo anazungumzia jinsi mawazo, imani, na nadharia zinavyoingana kama mtandao wa buibui ili kuunda kitu kizima kinachounga mkono pande zote mbili, kilichounganishwa, na chenye uthabiti.

Ni aina fulani ya mshikamano kwa mtandao wa imani. Kile ambacho Quine anafanya, utaona, ni kukataa mbinu yoyote ya msingi na anasisitiza kwamba imani haziji kwa njia ya pekee kiasi kwamba zinaweza kuwa mapendekezo mwishoni mwa uthibitisho wa silojistik. Mtandao ndio umekua.

Na mpango mzima huelekea kujitokeza katika mawazo ya mtu katika mchakato wa asili. Unajikuta unaamini kundi zima la vitu vilivyounganishwa. Sasa msingi wa wazo hilo, bila shaka, ni epistemolojia ya asili .

Hiyo ni kusema, mtazamo kwamba imani hutokea kama sehemu ya saikolojia inayotegemea asili. Kwamba thamani ya imani zetu ni muhimu badala ya kuwa ni ya kubahatisha tu. Katika hatua ya awali katika kazi yake, Quine alikuwa amekataa mgawanyiko wa zamani wa uchanganuzi-usanifu.

Niliikosoa vikali sana. Akisisitiza kwamba kwa madhumuni yote ya vitendo, yale ya kinadharia pia, kauli, pendekezo, badala yake, linaweza kuwa la uchambuzi au la kubuni kulingana na muktadha wake. Huo ni tofauti ya muktadha.

Kwa mfano, kauli hiyo, na hii ni mfano wangu, si wake, kauli hiyo, Mungu ni mwema, inaweza kuonwa na mtu asiyeamini Mungu kama pendekezo la uchambuzi. Ni kufichua tu kile ambacho tayari kiko ndani ya dhana ya Mungu. Ni pendekezo la uchambuzi.

Lakini kwa upande mwingine, inafanya kazi kama pendekezo la kubuni katika miktadha mingine ya mazungumzo. Ikiwa mtu anaanzisha dhana ya Mungu mwema kwa mtu kwa mara ya kwanza, au ikiwa unamwambia mtu hivi karibuni anayeteseka kwa shida kubwa, maneno ya faraja, na kusema, "Kumbuka, Mungu ni mwema. Unathibitisha jambo fulani kuhusu Mungu, ambalo katika uchungu wa tatizo lake, mtu huyo anaweza kuwa ameacha."

Unaona. Kwa hivyo hoja ni kwamba kulingana na kazi ya ala ya pendekezo, elewa kwamba, kazi ya ala ya pendekezo, hali ya sintetiki ya uchanganuzi inaweza kutofautiana. Unaona.

Kwa hivyo unapata utendakazi katika aina hiyo ya umbo. Unapata pia katika Richard Rorty. Na wale ambao mlikuwa kwenye hotuba ya vyama vingi jana usiku walisikia mambo kadhaa kuhusu Richard Rorty.

Alichofanya ni kuweka mjadala mzima wa kisasa kuhusu wingi wa kidini katika muktadha wa baada ya usasa. Unaona. Mjadala wa wingi wa kidini ni kuhusu mwelekeo wa kuona misimamo tofauti ya kidini kama inayokubalika sawa, kama ya jamaa, ili hakuna hukumu za ukweli zinazoweza kufanywa kati ya moja na nyingine.

Sasa, akijaribu kuwasaidia hadhira kuelewa jinsi msimamo kama huo unavyoweza kutokea, alisema umeibuka ndani ya maadili ya postmodernism. Unaona, ambayo inakataa aina ya epistemolojia ya Mwangaza pamoja na majaribio yake ya kuthibitisha msimamo huo kuwa kweli. Badala yake, huchagua viwango vya ubinafsi tangu Mapinduzi ya Copernican, kiasi kwamba hakuna kitu kinachoweza kuthibitishwa, na hivyo kuhusianisha matokeo yake.

Katika kuanzisha postmodernism na ushawishi wake, alizungumzia Richard Rorty, mmoja wa wawili aliowasisitiza. Foucault alikuwa mwingine, Mzungu. Lakini Rorty

alikuwa akifundisha huko Princeton, sasa yuko Virginia, alikuwa katika falsafa, amehamia kwenye masomo ya ubinadamu, kwa sababu amekata tamaa na biashara ya kifalsafa.

Jambo muhimu lilikuwa kitabu chake, Falsafa na Kioo cha Asili, kuhusu, oh, miaka 10, 15 iliyopita, ambapo kioo cha asili kinawakilisha mtazamo kwamba mawazo ni uwakilishi wa ukweli usiojulikana. Mtazamo wa uwakilishi wa Descartes, Locke, Kant, na kadhalika na kadhalika. Na hoja yake ni, kwa sababu ya kushindwa kwa mtazamo huo wa uwakilishi unaofikiri kwamba katika akili zetu tuna kioo cha asili, kwa sababu ya kushindwa kwa epistemolojia hiyo, ni nini kilichobaki kwa falsafa kutarajia? Kwa maneno mengine, kwake, ni uhakika wa kimantiki ndani ya mtazamo wa uwakilishi au shaka tu.

Hakuna kinachoweza kujulikana. Na kama hakuna kinachoweza kujulikana kwa hakika, ikiwa ukweli hauwezi kuonyeshwa, basi tuna mitazamo mbadala mingi, na mengi tunayoweza kutarajia ni mazungumzo ya kuvutia. Ambayo, baadhi ya watu wanafikiri, ndiyo sababu alihamia Virginia.

Kwa ubinadamu. Kwa kweli, utendakazi ulio ndani yake, kwa sehemu, ni kufanya kazi kwake na, katika kitabu, mawazo ya Dewey, pamoja na mengine, na kukubalika kwa nadharia ya vitendo ya maana na ukweli, kwa sababu hiyo ndiyo ilikuwa njia ya, tuseme, yote yaliyobaki kwa falsafa, ikiwa nadharia ya uwakilishi haipo. Sasa, unaweza kuona, ni wazi, kwamba watu wengine hawakubaliani naye, kwa sababu si kila mtu ameacha falsafa.

Na ni wazi, kilichotokea ni kwamba kuna njia mbadala ya tatu, yaani, maelekezo mengine ya kiepistemolojia ambayo hayawakilishi, kama ilivyo katika maana hiyo ya karne ya 19, 18. Ambayo haishangazi, hizo hazikuwa njia mbadala mbili pekee, shaka au uhakika kamili. Kwa hivyo, vitendo vinahusika hapo.

Naam, naona wakati wetu umepita. Sawa, Jumatatu, maoni machache zaidi kuhusu vitendo, fursa ya majadiliano, na kisha tunaendelea.